



OPPEGÅRD HISTORIELAG

Medlemsblad Nr. 1/2015



Arnholt Hansen på slottsplassen 17. mai 1945.

Arnholt Hansen (født 1912, død 1949). Han er kjent for sin innsats i hjemmestyrkene under andre verdenskrig og ble tildelt Krigskorset med sverd, Norges fremste utmerkelse. Hansen var murerarbeider og bodde i Oppegård. Under okkupasjonen kom han med i motstandsarbeid. Hansen tjenestegjorde som jeger og våpeninstruktør i Milorgs distrikt 13, Oslo og omegn. Mot slutten av krigen ble han livstruende skadet i en tysk aksjon mot Milorg. Den 4. april 1945 gikk Gestapo til aksjon og arresterte tre mann. Han gjorde et utfall mot tyskerne og i kampen som fulgte ble han skutt og alvorlig skadet. Utfallet gjorde det mulig for de to andre Milorg-medlemmene å unnsnippe. I statsråd 16. november 1945 ble Hansen tildelt Krigskorset med sverd for sin innsats. Forsvarsdepartementet uttalte at «Arnold Hansen har vist et fremragende mot og en enestående selvpoppofrelse og at han dermed har gjort seg fortjent til vår høyeste krigsdekorasjon – Krigskorset m/sverd». Saken vakte en viss oppmerksomhet, da Hansen regnes som den eneste fra hjemmestyrkene som ble tildelt Krigskorset. Hansen døde i 1949 etter fire års sykeleie. Kilde: Wikipedia. Bilde: Oppegård bibliotek.

Oppegård Historielags styre



Fra venstre: Einar Skillebekk, Steinar Karlsrud, Marianne Bonde Hansen, Egil Wenger, Severin Breivik og Finn E. Edvardsen. Nils B. Olsen var ikke til stede da bildet ble tatt.

Styret i Oppegård Historielag har konstituert seg slik:

Egil Wenger, leder, telefon: 97 74 90 02, e-post: egil@wenger.no

Egil Wenger er formelt valgt til kasserer, men funksjonen ivaretas i praksis av Gustav Fredrik Huseby, e-post: fredrik.huseby@gmail.com

Steinar Karlsrud, nestleder, tlf.:95 87 99 36, steinar.karlsrud@hafslund.no

Marianne Bonde Hansen, styremedl., 90976078, marianneboha@hotmail.com

Nils Birger Olsen, sekretær, 41 56 08 85, joru-we@online.no

Severin Breivik, styremedlem, telefon 92 88 84 87, cvrin@live.no

Einar Skillebekk, styremedlem, tlf.:92 05 05 95, skillebekk.einar@gmail.com

Finn E. Edvardsen, styremedl., tlf.:91 14 67 87, finn.e.edvardsen@gmail.com

Web redaktør er Siri Iversen: siri.iversen@gmail.com

Hjemmeside: <http://www.oppegard-historielag.org>

e-post: oppegard.historielag@gmail.com

Postadresse: Oppegård historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

Revisor: Elisabeth Storløyken

Valgkomite:

Bjørn Egil Jensen (leder), Bjørn Engebretsen og Sverre Christiansen

Redaksjonskomite for medlemsbladet: Nils Birger Olsen, Siri Iversen og Odd-Ståle Indreeide.

LEDEREN HAR ORDET

Så er vi så vidt inne i jubileumsåret for kommunen vår, som altså er primært nedslagsområde for våre lokalhistoriske interesser. Vi har allerede feiret litt, - en fin nyttårsmarkering på Kolbotn torv. Flere slike småfeiringer blir det nok. Mange småarrangementer er planlagt, også noen i tillegg til de årvisse tiltakene. Vi i



Historielaget kan se fram til 11-12 arrangementer som vi setter i verk, mot 8 i vanlige år. Det er flott at enkeltmedlemmer tar tak og ”jobber opp” aktiviteter mer eller mindre på egen hånd. Det blir avlastning for oss som står på til daglig. Se oversikten, som vanlig bak i bladet. Det første arrangementet, kåseri med Karsten Alnæs, er jo allerede gått av stabelen, vellykket med 70-80 deltakere i store sal på Grendehuset i Oppegård syd. Vel møtt til videre samvær i et jubileumsår som skal gjennomføres uten bismak, selv om det så smått pågår diskusjoner om mulige kommunesammenslåinger – hvor mange år over 100 kommer Oppegård til å bli?

Vår kalender for 2015 ”Oppegård i 100” bærer rimeligvis preg av 100-årsjubileet. Ære være Kalendergruppa som på en fin måte har fått fram store og mindre store begivenheter pr. tiår siden før vi ble egen kommune. ”Lykkelig skilt fra Nesodden” – det kan vel sies slik? Alle medlemmene har jo fått bl.a. kalenderen tilsendt som ”kvittering” for en del av medlemskontingenten, og har sikkert tatt en tyvstart på lesingen pr. måned utover. Forsidebildet frister antagelig til å ta en ekstra titt, tror vi.... i alle fall synes det som om kalenderen har solgt godt også i år.

Andre utgivelser å merke seg i jubileumsåret, er kommunens jubileumsbok ”Oppegård blir til”. Mye og godt lesestoff. Men altså ikke en bygdebok, slik vi i lokalhistoriemiljøet kanskje hadde ønsket oss da vi var med på å initiere boka for en del år siden. Det er ellers ikke mangel på godt lesestoff, også om regional historie i år. Follominne er som vanlig lesverdige, og den har dere også fått tilsendt. Lesverdige, særlig hos dere oppegående kvinner er en nyttgivelse av året, årbok fra Akershus kulturvernråd, ”Ti vinner-kvinner og en taper”, som vi har vært delaktig i. Kanskje kommer det en aldri så liten salgsoffensiv på denne boka, se for eksempel litt lenger bak i bladet.

Ha et riktig godt jubileumsår. Vi ses på arrangementene.
Hilsen Egil Wenger.



OPPEGÅRD HISTORIELAG

ÅRSBERETNING FOR 2014

Styret

Årsmøtet i mars 2014 valgte følgende styre, som i første styremøte konstituer-
te seg slik:

Leder:	Egil Wenger
Nestleder:	Steinar Karlsrud
Sekretær:	Nils B. Olsen
Styremedlemmer:	Einar Skillebekk, Severin Breivik, Marianne Bonde Hansen og Finn E. Edvardsen
Kasserer:	Egil Wenger ble formelt gjenvalgt, men Gustav F. Huseby er fortsatt engasjert som regnskapsfører, i likhet med foregående år.
Revisor:	Elisabeth Storløyken
Valgkomite:	Bjørn Egil Jensen, Bjørn Engebretsen og Sverre Christiansen

Oppmøtet til styremøtene og engasjementet, har vært meget tilfredsstillende, og har i alle møter vært beslutningsdyktig. Som tidligere er de tradisjonelle og rutinemessige arbeidsområdene vært organisert i arbeidsgrupper, med sentrale personer i organisasjonen involvert.

Vi har, som før, hatt arbeidsgrupper i virksomhet, med følgende sentrale deltakere:

- Aktivitetsgruppa: Einar Skillebekk, Birger Løvland, Geir B. Skarheim, Bjørn Engebretsen.
- Infogruppa: Nils B. Olsen, Odd-Ståle Indreeide, Siri Iversen.
- Kulturminner i utmark: Egil Wenger, Thea Sundt, Bjørn Lunder, Steinar Karlsrud, Einar Skillebekk, Karsten Høy.
- Kalendergruppa (2015): Finn Edvardsen, Marianne Bonde Hansen og Severin Breivik.

I tillegg er det plassert ut spesielle arbeidsoppdrag slik: Siri Iversen er deltaker i redaksjonskomiteen for kommunens 100-års-jubileumsbok, Bjørn Lunder er lagets ansvarlige for aktiviteter og framdrift med Gjersjøbåten (Stokkbåten). Marita Huseby, Einar Skillebekk og Egil Wenger er sentrale aktører ved etablering og utvikling av utstillingene i Gjersjøelva natur og

kulturpark, spesielt i Langbygningen lokalhistoriske museum, sammen med primus motor Harald Lundstedt. Siri Iversen er administrator av vår web-side, og har etablert en gruppeside på Facebook. Odd-Ståle Indreeide er redaktør av medlemsbladet, og Finn Edvardsen er redaktør for kalenderen (2015).

Lagets medlemskap

Vi er medlem av Follo Historielag. Einar Skillebekk er styrerepresentant, og Steinar Karlsrud er vara. Bjørn Egil Jensen er tilsluttet styret i egenskap av rollen som redaktør for Follominne. Videre er vi medlem av Follo Historielag, og i Landslaget for lokalhistorie (LLH).

Vårt styreverv i Follo Museum har vært ivaretatt av Einar Skillebekk og Steinar Karlsrud. Egil Wenger er representantskapsmedlem, men konsolideringsprosessene for museet har medført lav aktivitet. Siri Iversen er vår representant i det kommunale Lokalhistorisk fond. Vi er også med i en uformell Follo-avdeling av Fortidsminneforeningen, v/Egil Wenger. Vi deltar i Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) i Oppegård sammen med 5 andre organisasjoner, og i Gjersjøelva natur- og kulturpark.

Årets aktiviteter

Styret har hatt 9 møter, på sommermøtet og julemøtet har medlemmer med ekstra stor innsats for OHL, vært invitert med et måltid ved siden av møtet. Laget er involvert i friluftsliv arbeid, bl.a. gjennom Forum for natur- og friluftsliv. Gjennom dette forumet er vi også engasjert i Friluftslivets dag og Eventyrstien med planleggings- og gjennomføringsressurser, og med egne stands. Sammen med Ski historielag definerer vi hvert år 8 historiske poster i Skautraver'n, plassert ved kulturminner, og med info-tavle som forteller om kulturminnet.

Steinar Karlsrud og Egil Wenger har vært aktører i historisk foredrag og fotoframvisning fra tidligere tider på Bjørkås, Folkeakademiet/Demensforeningen.

Skilting av gårdstun har vært forberedt og gjennomført i 2013/14. Oppsett av infotavler startet opp høsten 2014 med et arrangement på Hvitebjørn gård. Der satte ordføreren opp skiltet sammen med representanter for Rotary og Historielaget, og med publikum til stede.

Egil Wenger deltok i en redaksjonsgruppe for en bok i regi av Akershus Kulturvernråd som omhandlet kvinneskjebner. Boken fikk navnet "Ti vinnerkvinner og en taper".

Forberedelse av arrangementer i kommunen 100-års-jubileumsår i 2015 har foregått mesteparten av 2014. Vi har vært med i den koordinerende programprosessen for jubileet. Laget deltok med praktiske gjøremål ved presentasjon

Historielaget har uttalt seg i følgende regulerings- og plan-saker:

- Asfaltering av Bekkenstenveien. Arkeologisk undersøkt, planene akseptert.
- Områderegulering på Bålerud.
- Planlegging av fri- og rekreasjonsområder mellom Hvervenbukta og Ingierstrand.

Styret har diskutert opplegg for bedre og sikrere å kunne fange opp saker vi bør kjenne til, og evt. uttale oss om, fra kommunens info- og nettsider.

Vi har hatt følgende arrangementer i løpet av året:

- Tur til Eidsvollsbygningen med omvisning.
- Omvisning på nyåpnet anlegg på Ingierstrand.
- Omvisning på Follo Museum.
- Foredrag ved Karsten Alnæs om 1814.
- Busstur til Hafslund hovedgård og Skjeberg kirke med omvisning.
- Omvisning på Hjemmefrontmuseet Akershus festning.

Med unntak av omvisningen på Follo Museum har det vært tilfredsstillende deltakelse på arrangementene.

Medlemsbladet er, som vanlig, utgitt med 2 nummer i løpet av året. Papir- og trykkkvaliteten er forbedret, mengden innhold gir bud om muligheter for å opprettholde et omfang på 16 - 20 sider. Redaksjonen ønsker seg flere innspill med ferdig skrevet stoff/ lokalhistoriske epistler og artikler.

Vi har fått usedvanlig gode tilbakemeldinger på årets kalender. Gjennomgangen av kommunens 100 år, og litt til, med tilbakeblikk på utviklingen i kommunen. Den inneholder også et omfattende og spennende billedmateriale.

Økonomi

Økonomien i laget er god, vi har oppsamlede midler i størrelsesorden 200 – 300.000 kroner. Det har vært diskutert bruken av disse til beste for lagets formål, men er ikke kommet til noen beslutning.

Ved årets slutt hadde Oppegård Historielag ca.340 betalende medlemmer.

Sluttord

Styret er tilfreds med arbeidsåret, men ser at det er behov for innsats på flere arbeidsområder, f.eks. har kulturminner i utmark vært for lite betjent i 2014. Det er arbeidet på området, men det gjenstår vedlikehold av flere oldtidsveistrekninger og infotavler. Det arbeides imidlertid fortsatt med å kartlegge/spesifisere oldtidsveitraseene på Svartskog ved hjelp av frivillig innsats fra en av fylkesarkeologene.

Arkivene i Bibliotek-kjelleren og på Kantor er fortsatt ikke godt organisert, utover selve lagringen. Det er behov for tid/arbeidskraft og know-how.

Styret

REGNSKAP FOR OPPEGÅRD HISTORIELAG

2014/2013

Inntekter:

	2014	2013	
Div. inntekter	94 444,06	-93 036,55	
Medlemskontigent	67 900,00	-71 450,00	
Salg kalender	65 215,00	-32 870,00	-197 356,55

Utgifter:

Medlemsaktiviter	20 870,52	25 780,95	
Kostnader medlemsblad	27 565,73	24 545,00	
Follominne	35 390,00	35 000,00	
Kostnader kalender	59 150,00	38 566,00	
Andre kostnader	71 799,95	32 646,83	
Tilskudd andre		62 622,70	219 161,48

Resultat		12 782,86	21 804,93
Renter - inntekt	-4 517,85		-5 545,15
Bankgebyrer	2 451,00	-2 066,85	1 964,70

ÅRETS over /-underskudd

14 849,71

18 224,48

BALANSE

AKTIVA:

	2014	2013
Lån Langbygningen	12 639,00	0,00
Andre fordringer	7 451,90	3 187,50
Kundefordringer	41 159,00	9 250,00
Bank 0530 01 86965	56 190,70	51 543,20
Bank 0539 33 08933	18 497,98	31 714,16
Bank 0521 95 55301	226 264,94	171 776,36
Bank 1503 48 14926	175 100,21	

537 303,73 **267 471,22**

PASSIVA:

EK 1.01	192 353,02	210 577,46
Leverandørgjeld	58 340,00	157,20
Forskudd fra medlem.	23 900,00	28 500,00
Avsatt digitalisering	9 534,00	0,00
Avsatt til skilting	10 000,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	44 400,00	46 461,00
Avsatt stokkebåten	8 927,00	0,00
Annen langsiktig gjelde	175 000,00	
Året over/underskudd	14 849,71	-18 224,44

537 303,73 **267 471,22**

Rev.09.02.2015

SKILTING AV GÅRDSTUN I OPPEGÅRD

Høsten 2014 var de på plass, infotavlene som gir oss informasjon om middelalder gårdene som er illustrert i kommunevåpenet. Et samarbeid mellom kommunen, Gjersjøen Rotary og Oppegård historielag ble startet opp for flere år siden, så satt på vent noen år, men så gjennomført i 2013/2014. Nå kan man stoppe opp ved innkjørselen til gårdene og lese historien om gården i korte trekk.

Noen gårdstun/gårdsbygninger har vært skiltet tidligere, i forbindelse med at markante hus, og gamle hus, i kommunen har vært skiltet i to omganger tidligere, i 2003 og 2006, 10 – 15 info-skilt hver gang. Skilting av gårdstun ble påbegynt allerede i 2007, men lagt på vent i noen år. Nå er alle gårdstun i kommunen skiltet med ett unntak. Fløysbonn gård er ikke med i denne omgangen. Fløysbonn er da heller ikke blant de gårdene som kalles middelaldergård. Den er jo egentlig urgård, og så var den ikke gård i Oppegård i middelalderen. Da var Fløysbonn en gård i Aker (Agger). Du kan lese mer om Fløysbonn gård i vår kalender for 2012.



Fra åpningssermonien på Hvitebjørn gård. Skiltene er klargjort for oppsett.

Ved en tilstelning på Hvitebjørn gård høsten 2014 ble skiltene behørig presentert, og info-tavlen for Hvitebjørn behørig satt opp på hjørnet av et uthusene idet man kommer opp til gårdstunet. Mange interesserte var møtt opp for å bivåne oppstarten. Ordfører Ingvild Løvås Eidem holdt åpningstale, og deretter foresto hun monteringen av Hvitebjørn-skiltet. Så ble det tid for

historiske orienteringer. Egil Wenger fra Historielaget snakket om Hvitebjørns historie og rolle i Hvitebjørnbruket (Ljansbruket). Leietaker/ drifter av gården (som nå eies av Oppegård kommune), Eva Bråthen, tok for seg gårdens nyere historie. Så ble de oppmøtte invitert til en omvisning på gården, som nå bl.a. er terapigård med bl.a. ridehester.



Hvitebjørnskiltet settes opp. Ordføreren klar for innsats.

Det er god grunn til å takke kommunen for velvillig bistand, bl.a. med nødvendige økonomiske midler, Gjersjøen Rotary med arbeidsinnsatsen, og selvsagt oss selv for nødvendige historiske kunnskaper.

Vi er oppfordret til å gjengi skiltene med tekst i medlemsbladet. Det er et spørsmål om plass når vi kan gjennomføre det. Som en start/prøve gjengir vi to av skilttekstene. Hvitebjørn og Bålerud (neste side).





Vi kommer trolig tilbake til de øvrige skilttekstene for våre middelaldergårder etter hvert.

Nils B. Olsen

KARSTEN ALNÆS ÅPNET FOREDRAGSSERIEN SOM DEKKER ALLE KAPITLER I OPPEGÅRD KOMMUNES JUBILEUMSBOK.

For å følge opp utgivelsen av Oppegård kommunes jubileumsbok ”Oppegård blir til” har Oppegård Bibliotek og Oppegård Historielag lagt opp til en foredragsserie som skal dekke alle kapitler i boken. På disse foredragene kan forfatterne utdype det de skrevet i boken, og komme med informasjon som de ikke fikk med, eller fikk plass til i boken. Det er i alt planlagt 8 slike foredrag, fire gjennomføres på Grendehuset i Oppegård syd og fire på Biblioteket. Karsten Alnæs innledet serien med sitt foredrag om ”De gåtefulle 10000 første årene”. Omkring 80 mennesker hadde funnet veien til Grendehuset, så vi kan ikke klage på oppmøtet. Det viser også at interessen for kommunen og historien er stor.



Alnæs innledet sitt foredrag med å takke Egil Wenger og Ole Rohjan for hjelpen med dette kapitlet. Han er jo historiker og ikke arkeolog så han trengte den støtten han kunne få. Går vi 10000 år tilbake i tid, så området vi bor i helt annerledes ut. De som fulgte etter iskanten og som kom padlende nordover padlet over det som i dag er fast land. Havet skjulte både Nesodden og Svartskog. Etter hvert som isen trakk seg tilbake fulgte folk etter. Og så steg landet, og Nesodden og Svartskog ble øyer i Oslofjorden. Gjersjøen ble en fjordarm. Vi vet intet om de første steinaldermenneskene. Sannsynligvis kom de padlende i kanoer og fulgte jaktviltet nordover. På Kurud er det funnet rester etter steinalderfolk (7000 år f.Kr.), det er det eldste funn i Oppegård. Funnet ble gjort da man skulle anlegge golfbane og arbeidet var startet etter påtrykk fra grunneier. Ellers er det funnet kun en steinalderøks i det som nå er Oppegård kommune. Karsten Alnæs anslår at det bodde ca. 100 mennesker i Oppegård på denne tiden. Det er funnet ca. 300 økser på området hvor Nøstvedtkulturen (6200 - 4500 f.kr.) hadde sitt hovedsete. Dette begrunner Alnæs med at det ble etablert "ressurscenter" i området på Vinterbro. (Altså ikke på Nøstvedt gård – men på et område som var husmannsplass under Nøstvedt). Her søkte folk sammen. Alnæs beskriver dette steinalderfolket som Saltvannsjegere, de levde vesentlig av maritim føde. Alnæs beskrev hvordan boplassen så ut. De grov seg en halv meter ned i jorden og dekket området med materiale som gjorde stedet beboelig. Hyttene var oppholdssted, sovested og arbeidssted. Grovarbeid ble gjort utendørs og finarbeid inne. Når arkeologene finner boplassene er det søppelplassen eller møddingene som ofte gir den beste informasjonen om levesettet. Her finner de rester etter den maten som ble spist, og det er her de finner restene av fiskebein, skjell og østers og dermed gir grunnlag for å si at de levde som saltvannsjegere. En helt spesiell ting er at de har funnet rester av mennesker i møddingene. Karsten Alnæs mener at det må være viktige personer som man ville ha i sin nærhet etter at de var død. Det som er helt klart er at menneskene i denne kulturen ikke var kannibaler. Noe som forekom i enkelte andre kulturer på denne tiden. Selv om man har få funn av gjenstander etter steinaldermennesker i Oppegård er det funnet mange skålgroper på Svartskog. Disse er ofte funnet i utkanten av gamle åkerbruk. Hvilken funksjon skålgropene hadde er det usikkerhet omkring. Siden de har slik plassering er det mulig at de ble brukt til ofring for å få en god avling. Redskapen de laget var økser og skraper. Verktøy som gjorde det mulig å bearbeide skinn og hule ut stokkbåter. De stokkbåtene som ble laget var ifølge Alnæs laget av Lind. Øksene manglet skafteshull så de måtte holde rundt redskapen med hendene. I tillegg til den marine maten var også dyr fra skogene en del av kostholdet. For å få de største dyrene var det fellefangst som var brukt. Det er tvilsomt at man klarte å felle en elg med pil og bue, selv om det er funnet pilspisser i elgbein fra denne tiden. Kanskje det ble brukt når man forsøkte å lede byttedyrene mot feller og fangstgraver. Etter hvert kommer det

jordbrukere sørfra, de har kunnskaper om dyrking av matkorn og de bringer med seg både små- og storfe. På sine svedjebruk dyrket de hvete, bygg og hirse. Mot slutten av steinalderen finner man også de første primitive ploger (arder). Nå kommer også keramikken og kunnskapen om spinning og veving. Dette endret leveforholdene vesentlig for steinalder-, og etter hvert bronsealdermenneskene. Alnæs påpeker at bronsealderens verktøy ofte var ubrukelig til det meste, og at steinalder redskapene ble brukt frem til jernalderen. Tiden går fort når man har interessante emner å foredra om. Mot slutten av foredraget kom Karsten Alnæs inn på Urgårdenes betydning (Fåle, Fløysbonn og Ljan). Veifarenes plassering og funksjon ble også kort nevnt.

Det neste foredraget i denne serien gjennomføres på Biblioteket i Kolben, torsdag 26 februar kl 19.00. Det er Willy Østberg som skal omtale Middelaldergårdene. Tid og sted for de øvrige foredragene finner du i historielagets program som er gjengitt et annet sted i dette nr. av medlemsbladet.



Til venstre: Biblioteksjef Åse Liv Birkenes og Historielagets formann Egil Wenger overrekker Karsten Alnæs et sitteunderlag som er laget av Husflidslaget.

Til Høyre: Godt fram møte på første foredraget om Oppegårds historie.

Referent: Nils B. Olsen

Prosjektet Stokkbåten fra Gjersjøen.

Min forrige artikkel-del i Oppegård Historielags medlemsblad nr. 2014, sluttet med opptaket av stokkbåten (Gjersjø-båten) forsommeren 2009, og dens plasseringen i et kar i et lokale på gamle Follo brannstasjon . Der skulle båten ligge midlertidig i den videre prosessen under oppsyn og ansvar fra Follo Museum.

Denne artikkeldelen vil ta for seg konserverings-perioden gjennom utvasking, - PEG-behandling og frysetørking m.v. frem til utstillingen i kulturhuset Kolben på Kolbotn, ved påsketider 2015 (under kommunejubileet). Jeg vil også fortelle om publisering og illustrasjoner som har kommet til underveis.

Skylleprosess og tilstand etter opptak

Follo museum hadde ingen egnet lokale innenfor sitt eget område. Derfor hadde daværende leder av museet, Stein Barli fått ordnet med en midlertidig plassering i et lokale i nordre Follo gamle brannstasjon ved Drøbak City. Lokalet i den gamle brannstasjonen var ikke noe ideelt sted å plassere stokkbåten, tatt i betraktning mulighet for avskjerming og avstand fra Follo Museum og stadig tilsyn fra folkene der.

Men, lokalet hadde rimelig og hurtig tilgang på mye vann. gjennom rør med gove dimensjoner, og et stor sluk i gulvet som muliggjorde den stadige utskiftingen av vann som skylleprosessen krevde. Evakueringen av det skitne skyllevannet skjedde gjennom en nedsenkbar pumpe.

I karet lå stokkbåten på en aluminium-stige med påsatte kryssfiner-plater for å gi et stabilt og jevnt underlag som ikke ville avsette merker på båten. Da stigen var forsynt med flere løftestropper langs sidene, var det mulig og heve og senke båten i vannet ved skylking, fjerning av bunnslam i karet og ved inspeksjon av tilstand.

Stokkbåten var jo godt *innsauset* med sand og mudder som måtte bort før man kunne tilsette PEG (polyetylen-glykol) i vannet og starte uttørkingen av treverket. Vaskeprosessen tok derfor langt lenger tid enn hva vi først hadde forestilt oss.

Etter hvert ble båten såpass ren at vi kunne få et riktig bilde av tilstanden. Den var som tidligere nevnt C14-datert til å være fra år 1190-til 1290. Den var 4.5m lang, 45cm bred og laget av en furustokk. Den ble funnet på Gjersjøens bunn ved Flåtestad på 3 meters dyp ca. 5 m fra land, og lå med baugen inn mot land. Akterenden som lå dypest var best tatt vare på. Gjennom årene var baugpartiet og den fremre enden sterkt nedslitt av strøm- og sand-skuring. Men, dette tatt i betraktning, var båten ellers såpass intakt at vi kunne få et godt bilde av form og arbeid-spor.

**Foto til høyre: Stokk-båten i karet under skylleprosessen i nordre Follo gamle brannstasjon 23.10.2009.
Foto Thore Bakk FM**

Stokkbåten hadde før opptak, dessverre vært utsatt for hærverk med sag. Under ilandføringen hadde nok en viktig og interessant del blitt borte, nemlig den nedenfor viste treplugg, med treverket rundt. Denne pluggen i båtsiden, kunne både ha vært en tømmeplugg og et eventuelt feste for utligger. Det er derfor synd at denne har blitt borte .



**Foto til venstre:
Detalj av stokkbåtsiden umiddelbart etter opptak med daværende innsatte tre plugg med omkringværende treverk
Foto.:J.G. NMM.**

Flytting til annet lokale og den videre vaske- og konserverings-prosess. Stokkbåtens opphold og skylleprosess på brannstasjonen skulle vare i 1,5 år. Da brannstasjonen skulle selges måtte stokkbåten flyttes. Den ble hentet ut i sitt kar med kranbil 03.11.2010.

Utflyttingen av Gjersjø-båten fra Gamle Follo brannstasjon. Foto: Thore Bakk



Nytt oppholdssted for stokkbåten ble et lokale i drifts-bygningen på Belsjø gård som er nabogård til Follo Museum. Det var museumsbestyrer Stein Barli som igjen hadde skaffet dette lokalet. Som overstående bilde viser, ble båten fraktet i sitt oppholds kar, da dette var solid nok for dette.

Det nye oppholdssted for båten på Belsjø gård var uten skikkelig tilgang på vann og avløp. Det ble Follo brannvesen som da tok seg av jobben med vannfyllingen. Så var vaskeprosessen over og vi kunne begynne neste steg i konserverings-prosessen ved å tilsette PEG i vannbadet. Men da måtte aluminiums stigen først fjernes.

Dessverre for prosessen ble det på denne tiden gjennomført en omorganisering av hele museumsvirksomheten i Akershus. Dette førte bl.a. til at museumsbestyrer ved Follo Museum, Stein Barli flyttet til Oslofjordmuseet på Hvalstad i Asker som kystkulturkonservator der. Dette skapte forsinkelser i oppfølgingen og fremdriften av PEG-prosessen. Follo museum hadde i denne tiden en vanskelig situasjon med en midlertidig ledelsesstruktur.

Ved å holde kontakten med Stein Barli og konservator Pål Thome ved Norsk Maritimt Museum (NMM), fikk vi etter en stund prosessen i gang igjen. Men først i månedsskiftet januar/februar 2012, ble sekkene med PEG tilkjørt så prosessen kunne starte. Lokalet på Belsjø gård hadde ikke oppvarming og PEG-inntrengingen i båtskroget gikk derfor for tregt. Etter forslag fra Stein Barli ble det senket ned varmeelementer i karet noe som bidro til å få prosessen på rett kjøll igjen. Den daglige oppfølgingen av Follo museums ansvar og oppfølgingen av konserverings-rutinene for stokkbåten ble midlertidig, i den neste tiden, overtatt av museumsmedarbeider Olaf Holm. Vi samarbeidet godt og han gjorde hva han kunne for å holde prosessen i gang. Med hjelp av konservator Pål Thome NMM ble PEG-prosessen forsert og vi fikk etter hvert til tilsatt PEG som utgjorde en 20% blanding. Målet var å oppnå en 40% blanding.

Videre oppfølging og frysetørring-forespørslar.

Mandag 18.03.2013 ble det på Follo museum, holdt møte i arbeidsgruppa for stokkbåt-prosjektet. Her deltok Oppegård historielags leder, Egil Wenger, tidligere museumsleder, Stein Barli og prosjektleder, Bjørn G. Lunder. Her ble det bl.a. bestemt å forespørre og innhente tilbud fra aktuelle institusjoner som kunne påta seg oppdraget med å frysetørke stokkbåten etter at PEG-prosessen var ferdig. Etter undersøkelser som prosjektlederen hadde foretatt, var det i alt 4 alternativ for dette i inn- og utland:

De norske var:

1. Norsk Maritimt Museum (NMM) som hadde anskaffet en frysetank.
Kunne vi få benytte denne?

2. Av nasjonal interesse. Burde vi ha en sentral enhet for frysetørrking i Norge. Kunne Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) i Ås være et sted å starte opp dette?
3. Dersom vi måtte gå til utlandet med oppdraget var det 2 steder som var interessert i å påta seg oppdraget.
A: Nationalmuseet i København (NM)
B: Studio Västsvensk Konservering (SVK) Göteborg

Prosjektleder Bjørn G. Lunder fikk i oppgave å følge opp dette for en avklaring om valg da dette blir aktuelt. I arbeidsgruppen var det bl.a. også enighet om å begynne å forberede utstilling av stokkbåten ved å;

1. sikre preparering av båten så vi kunne vise reell reling høyde og form.
2. få klargjort plass og plassering av båten i Kolben under Kommunejubileet i Oppgård i 2015.

Etter møtet ble det tid til en kort befarings tur til en kort befaring av stokkbåten der den lå i lokalet på Belsjø gård.



Arbeidsgruppen inspiserer stokkbåten under PEG-prosessen 18.03.12.

Fra v. Stein Barli og Egil Wenger. Foto B. G. Lunder.

Svar på frysetørrking-alternativ i Norge

Etter en periode med sikring av stokkbåt-konserveringens fremdrift og realistisk tidsplan i i forhold til forutsatt resultat og innhenting av aktuelle data, var det klart for forespørsler vedrørende frysetørrkingsalternativ. Da et norsk alternativ i utgangspunktet ble ansett for å være det beste, både praktisk og økonomisk, gikk forespørselen først til Norsk Maritimt Museum. De hadde som nevnt skaffet seg en frysetank som var stor nok for oss. Dessverre var svaret her negativt, da de selv måtte benytte frysetanken i

det aktuelle tidsrom for å ta vare på de båt-rester de hadde funnet under «Barkode-prosjektet» i Bjørvika i Oslo. De hadde ellers full forståelse for vårt prosjekt å lovet å bistå der det måtte trenge.

Så gikk forespørselen til NMBU i Ås. Jeg hadde noen positive samtaler med avdelingsdirektøren for Senter for klimaregulert planteforskning (SKP) ved NMBU og ble enige om et møte om saken. Stein Barli ville gjerne følge opp saken da dette opprinnelig var hans ide, men da han ble forflyttet og dels satt ut av spill, mens tiden gikk, måtte jeg igjen ta opp saken direkte med Stein Valsø.

Den 23.10.2013 fikk vi endelig til dette møtet. Jeg hadde på forhånd sikret meg kunnskap om frysetørring og de forskjellige tilgjengelige løsninger og priser. Jeg hadde på forhånd jobbet og fått med meg representanter for verne- institusjonene; NMM ved Konservator Pål Thome og Norges Kulturhistoriske Museum (NKHM) representert med Konservator Susan Braovac og Konservator og overingeniør Brynjar Sandvoll. I tillegg deltok Stein Barli som sa seg svært interessert i å være med på møtet. Fra SKP stilte avdelingsdirektør Stein Valsø og administrasjonssekretær Jorun Andersen.

Etter en kort presentasjon av SKP, ga Valsø ordet til undertegnede som redegjorde om stokkbåtprosjektet, om behovet for frysetørring av båten, for de forskjellige løsninger på markedet og for innhentede anleggspriser, leveringstider og installasjonstider. Han konstaterte at det til nå ikke var et nasjonalt frysetørring-senter i Norge på linje med Danmark og Sverige og at det vi hadde var bare var tilveie-skaffet for å dekke det umiddelbare behov for den enkelte verneinstitusjons innenfor alt for trange budsjettammer. Derfor dette møtet for om mulig å få til et nasjonalt senter ved SKP. Stein Barli fulgte opp med en grundig argumentasjon for at SKP burde starte med dette. Han mente at frysetørring, foruten å være velegnet for konservering av arkeologisk vått tremateriale og vannskadede dokumenter, burde være av interesse som et redskap/middel i klimaregulert planteforskning.

Pål Thome fra NMM fortalte om de anskaffelser og erfaringer de hadde med sin nylig innkjøpte frysetørrings-tank. Han kunne ellers fortelle at den arbeidsmengde NMM hadde med konservering av restene etter «Barkode-båtene» med nåværende frysekapasitet ville ta 30 år. Øvrig fryse-behov måtte de løse i utlandet.

Konservatorene fra NKHM, Susan Braovac og Brynjar Sandvoll, redegjorde for anskaffelsen av sine frysetørringstanker og om det konserverings-arbeide de utførte i forhold til dette. De sa seg enige i at de bare hadde tatt høyde for sine egne prosjekter og var uten kapasitet til å hjelpe andre. De måtte også ta «toppene» i utlandet.

Avdelingsdirektør Stein Valsø sa seg interessert i å jobbe for et frysetørkingsanlegg ved SKP men konstaterte at denne prosessen ville ta så lang tid at resultatet ikke ville være noe til hjelp for stokkbåtprosjektet. Han foreslo at han og Stein Barli skulle komme sammen for å lage en innstilling til styret ved NMBU. Dette var jo et viktig møte om en sak som burde være av nasjonal interesse. Hva som videre har skjedd i sakens anledning vites ikke.



Bilde. NMMs frysetørkingsanlegg beregnet på deler fra Barkode-Båtene i Bjørvika. Foto: Sarah Fawsitt (NMM.)

Frysetørring-alternativ i utlandet

På ovennevnte bakgrunn var det viktig å gå ut med forespørsler til NM i København og SVK i Gøteborg. NM hadde jeg vært i kontakt med før vi sendte vår hevingssøknad til Riksantikvaren i 2009. Jeg hadde også vært der på befaring for å se prosessen og skaffe meg en konservatorkontakt som kunne gi meg erfaringsdata og priser. Vi fikk tidlig et pristilbud fra dem, men ba nå om et prisanslag på bakgrunn av aktuelle justerte tidsrammer og kostnader. Jeg tok også kontakt med SVK i Gøteborg å ba om priser og forsikring om overholdelse av ønsket leveringstid.

Etter en stund kom tilbudene. Det viste seg at tilbudet fra SVK i Gøteborg var det absolutt gunstige. I tillegg kom mindre fraktkostnader og transportrisiko, enn ved å sende båten til NM i København. Jeg innstilte derfor på å benytte SVK, da tiden kom da dette ville være aktuelt.

Videre fremdrift i konserverings-prosessen på FM.

Mens ovennevnte sonderinger foregikk, ble det som følge av omorganiseringen ansatt en ny leder ved Follo Museum. Han het Henrik Smidt og fikk tittelen Avdelingsdirektør. Jeg fikk fra første stund et godt samarbeide med ham ang. framdriften av stokkbåt-prosjektet.

For å sikre denne, ble det den 28.1.2014, holdt et møte på Follo Museum, der Avdelingsdirektør Henrik Smidt (FM), Konservator Pål Thome (NMM) og undertegnede prosjektleder fra OH deltok.

Henrik Smidt kunne meddele oss at han på grunn av omprioriteringer og trange budsjettammer, hadde vært nødt til å si opp leien av lokaler i driftsbygningen på Belsjø gård fra 1.april samme år. Dette ville innebære at stokkbåten måtte ut innen dette tidspunktet.

Det ble diskutert flere alternative løsninger, men man kom til slutt frem til at den enkleste og billigste løsningen var å flytte karet med stokkbåten inntil veggen ved inngangen til museets administrasjonsbygg. For å sikre temperatur og fremdrift i PEG prosessen skulle karet kles inn med isolasjonsmatter og forsynes med et sikkert lokk og en god dekkende presenning. Her kunne båten stå inntil den var klar for frysetørring.

I følge Konservator Pål Thome ville det optimale være å la stokkbåten ligge 6 måneder til i PEG badet før den ble sendt til Frysetørring. Inntil videre ble temperaturen og PEG-blandingen i karet økt suksessivt for å kunne sikre en 40% blanding ved utflytting og oppbevaring før forsendelse.

Først måtte følgende ordnes: Avklare valg et av frysetørring-sted og avtale forsendelsen med disse i forhold til vår egen tidsplan.

Etter en henvendelse jeg tok til SVK, var det klart at de kunne etterkomme en løsning basert på våre ønsker. Vi måtte skaffe tilveie en frysecontainer med aggregat som stokkbåten måtte plasseres i under transporten dit. En jigg måtte lages for at stokkbåten ikke skulle bli deformert under transporten og frysetørringen. En nærmere dato for dette måtte avtales mellom Henrik Smidt på Follo Museum og konservator Ebba Phillips på SVK. I mellomtiden ble PEG-prosessen styrt videre med sikker hånd under ledelse av konservator Pål Thome fra NMM.

Den 20 mars kunne stokkbåten flyttes ut av driftsbygningen på Belsjø gård til den tiltenkte plass ved inngangs-veggen til administrasjonsbygningen til Museet. For å gi en orientering til forbigående publikum, ble det laget plakater om Stokkbåt-hevingen og konserveringsprosessen.



**Avd.dir. Henrik Smidt
dirigerer flyttingen 20.3.14**

**Stokkbåten i karet vel fremme og
påsett info-plakater. Begge foto T.B.FM**

Etter flyttingen kunne vi konstatere at denne hadde gått greit, men alle flyttingene og konserverings prosessen hadde dessverre samlet påført båten en del skader. Et større stykke fra båtens styrbord side, falt av og i båtens akterende ble det konstatert en større sprekk. Dette måtte vi søke å få

festet på plass i den videre prosess, før visningen i Kolben. I mellomtiden var det mye som skulle skje.

Ønske om visning og foredrag under handelsdag på Follo museum.

Follo museum hadde planlagt å gjennomføre en håndverks dag søndag 04.05.2014 i denne forbindelse ville de også bl.a. vise stokkbåten under konserveringen der den lå i karet. Henrik Smidt spurte meg om jeg ville vise og fortelle om båten underveis og ellers påta meg å holde et foredrag på ettermiddagen om stokkbåtprosjektet så langt og tankene for den videre prosess. Det var jo en av prosjektets forutsetninger at vi skulle vise båten for publikum under konserveringsprosessen og nå hadde jeg en sjanse til dette. Henrik Smidt sa også at han gjerne skulle ha fått vist en stokkbåt som var under uthugging på håndverksdagen og spurte meg om jeg kjente en som kunne påta seg noe sånt?

Jeg hadde gjennom flere år blitt godt kjent og venn med en hyggelig kar som er bosatt i Vinterbroområdet i Ås, Kim Horgen. Han deler min interesse for historieforskning, og marka-ekskursjoner med og uten metallseeker. Da jeg har fortalt ham om stokkbåtprosjektet har han lovet meg at han skulle hogge ut en båt for meg. Nå var anledningen inne for dette. Jeg tok umiddelbart kontakt med Kim Horgen og fortalte om det ønskelige oppdraget. Kim var svært positiv til dette og jeg ba derfor Henrik om et møte med Kim og meg slik at vi kunne få avklart oppdraget og tidsplanen for dette.

Den 20.2.14 hadde vi et møte på Follo museum der Kim ble presentert og orientert om det ubetalte oppdraget. Kim sto ved sitt og ville gjennomføre oppgaven tross dette. Jeg kjenner jo mange og er mye rundt på Askeladd-vis. Ved Sagstua i Oppegård fikk jeg se en haug med furustokker som lå i veikanten. Jeg ringte til eieren, Steinar Gjersrud og spurte om vi kunne få en grov stokk av ham til stokkbåtmodellen. Han svarte positivt. Kim og jeg hentet en stokk med henger som Gjersrud velvillig løftet på plass med en egnet lastebærer. Stokken ble kjørt hjem til Kim, som satte i gang arbeidet med barking av stokken samme dag.



Horgen og Gjersrud har funnet den rette stokken for båten.



Horgen har fått av barken og er i gang. Begge foto: B.G.L.

Stabilitets-test i Pollenvannet og demonstrasjon av uthogging på Follo museum.

For å kunne gjøre jobben med uthuling av en stokkbåt, måtte Kim Horgen skaffe seg bra verktøy. Han reiste helt opp til en økse-smed, Nordheimsmia i Fyresdal, å kjøpte en stor og en liten krom huløks (teksle) og et par huljern. Horgen jobbet raskt og profesjonelt med å hogge ut stokkbåtmodellen. Som underlag hadde jeg gitt ham noen fotografier av forskjellige stokkbåt-typer. Han hadde også festet seg ved stokkbåten fra Gjersjøen ved å se originalen på FM. Jeg hadde noen arbeidstegninger på noen eldre typer padleårer for stokkbåter. Han valgte ut en av disse og laget en flott kopi i full størrelse. Onsdag 23 april la Kim Horgen og hans sønn stokkbåtmodellen på hengeren og kjørte ned til Pollevannet. Her prøvde de ut stokkbåten og padleåren. For sikkerhets skyld bandt de på en enkel uteligger av rekved som de fant der. Båten viste seg og være stabil med god styringsevne og var nå klar for demonstrasjon. Denne fant sted som avtalt på Follo museum søndag 4.5.2014, der det var godt besøk både av publikum og presse.



Horgen Jr. prøver stokkbåt i Pollen. Foto: Kim Horgen



Stokkbåten ferdig uthult av Kim og beundres . Foto: T.B.

Kim hadde satt igjen et passende stykke i båten som ikke var uthogd. Dette for at han skulle vise publikum hvordan man gikk frem under arbeidet med øks og huljern. Dette ble en stor suksess. Mange ville se på arbeidet hans. Etter demonstrasjonen ble stokkbåten hans plassert på tilpassede tverrstokker i lekelunden i nord-enden av museumstomten. Der ble den med en gang tatt i bruk som leketøy av barna. Da demonstrasjonen av stokkbåt-uthogging var over, viste jeg de interesserte stokkbåten i karet og fortalte kort om prosessen . Senere på dagen holdt jeg et foredrag, der jeg fortalte om historielagets lete prosjekt som førte til hevingen og konserveringen av stokkbåten.

Blant publikum merket jeg meg da en svært interessert person som viste seg å være «støttemaker» og konservator ved Vikingskipsmuseet, Ragnar Løchen. Det skulle vise seg at jeg og prosjektet skulle få god bruk for ham og hans faglige kunnskap i det videre. På bakgrunn av mål han tok av

stokkbåten skulle han lage den støtte-jigg som krevdes for transport og frysetørring av stokkbåten, og ha denne klar til den skulle brukes. Søndag 10. juni 2014 ble det arrangert Barnas dag på Follo museum. For anledningen hadde de fått tak i noen huljern og passelige emner av løvtre. De lot barna få spikke og uthule hver sin stokkbåt under faglig oppsyn. Dette gikk bra og ble en suksess. Mulig vi bør få til dette under kommunejubileet i Kolben også.

Avslutning av PEG-prosessen og klargjøring for forsendelse av stokkbåten til frysetørring

Etter godkjenning av pris og avklaringer med SVK i Gøteborg ble det bestemt at vi skulle møtes på Follo museum tirsdag 24.juni 2014. Da skulle vi flytte stokkbåten fra PEG-Karet og over til den syrefaste støtte-jiggen som Ragnar Løchen hadde laget. Til dette arbeidet fikk jeg hjelp av lokalhistorikeren Willy Østberg. Han hadde tidligere tatt i et tak da vi i 2009 bar stokkbåten fra vannkant til lastebil. Da han ble spurt, sa han ifra seg et annet opplegg for å bli med på dette som han anså som interessant.

Vi stilte på Follo museum på formiddagen den 24 juni. Fra Follo museum stilte Henrik Smidt og nesten hele staben der. Fra NMM stilte konservator Pål Thome og fra viking skipsmuseet stilte støttemaker Ragnar Løchen. En frysecontainer var skaffet tilveie og plassert i nærheten av karet med stokkbåten i. Etter en del preparering og sammenstilling av støtte-jiggen bunn og side, ble stokkbåten løftet opp av PEG-væsken og over på støtte-jiggen. Til dette brukte vi den aluminium-stige vi tidligere hadde anvendt. Denne ble påsatt 4 bærestropper på hver side og senket ned i karet under stokkbåten. PEG-væsken var ikke farlig og etsende for huden, men den avsette lett flekker på tøy og sko, så det gjaldt å passe på.



W. Østberg, B. Lunder og P. Thome senker løftestigen.



Alle klare til innsats da stige med båt skal bæres videre.

Nå var vi klare. Alle tok tak og vi fikk hevet stokkbåten over kar-kantene sånn at noen fikk stukket inn planker som stigen så kunne hvile på. Deretter kunne vi ta tak nytt tak i stigen løfte den med stokkbåten på, ned på bakken ved siden av jiggens åpne side.

En plastfolie ble forsiktig trukket under båten og rullet opp sånn at alle fikk tak. Deretter ble stokkbåten forsiktig løftet over til jigggen som på forhånd var polstret med myk-gummi. Da båten var på plass fikk jigggen påsatt sin andre side og diverse tverrstag. Stokkbåten ble så støttet opp rundt det hele med isoporstykker og gjort klar for bæring inn i den ventende frysecontaineren, som på forhånd var kald. Her ble jigg og båt ytterligere preparert, før ekvipasjen ble surret inn i plastfolie. (Se fire bilder foran og nedenfor tatt av Thore Bakk FM).



Klar for å løftes på den polstrede støtte-jigggen.



Støtte-jigggen med plastret stokkbåt på plass i frysecontaineren.26.6.14

Torsdag den 26 juni hadde båten ligget dypfrost i 2 døgn og var mulig å håndtere for måltaking m.m.. For at det skulle vær mulig å lage en tro kopi, tok vi da en papplate, og klipte til en innvendig profil av båten på angitt sted. Vi tok ellers bekreftende mål. Før båten hele ble svøpt inn i plastfolie og jigggen stemplet av for å tåle transporten til SVK. Under emballeringen, var en så uheldig å miste det store avrevne båtside-stykket i gulvet så det gikk i 3 deler. Vi håper å få dette på plass igjen før visningen i Kolben.

Frakt av stokkbåten til SVK i Gøteborg

Fredag den 27.juni 2015, var stokkbåten klar til å fraktes til SVK i Gøteborg. Jeg fant det var mest forsvarlig at jeg ble med på turen. Frakt-bilen skulle ankomme mellom kl. 07.30 og 08.00. Grunnet vanskeligheter med trange

forhold og trær, måtte fraktingen av frysecontaineren skje i 2 etapper. Først måtte en kranbil hente containeren som var plassert på plassen utenfor administrasjonsbygget. Så buksere denne forsiktig opp på en flat henger til parkeringsplassen der den store trekkvognen med tilhenger ventet. Deretter ble containeren løftet over på transportbilens tilhenger. (Se tre bilder under av Bjørn G. Lunder).



Frysecontaineren hentes av kranbil på FM.



Frysecontaineren lastes over på fraktvogna for videre transport.

Denne prosessen var tidkrevende. Da frysecontaineren etter om lag en time endelig var på plass på fraktbilen, viste det seg at det diesel-aggregatet som skulle mate frysecontaineren med strøm, ikke lot seg kople til. Enda en time gikk med til leting og telefonkommunikasjon før en riktig kontakt som passet den medfølgende kabel ble funnet og diesel-aggregatet kunne starte opp. Det gjorde det, men ga fra seg utrolig med støy og eksos.



Først ved 10-tiden kom vi oss av-gårde. Sjøføren var en hyggelig kar i 60-åra med lang erfaring. Da turen var lang og mulig krevende satte han pris på at jeg ville bli med. Det skulle vise seg nødvendig. Den opprinnelige avtalen vi hadde med SVK, var at vi skulle være i Gøteborg kl.13.00. Dit var det 267 km. Vi hadde snaue 3 timer på oss.

Med en gjennomsnittshastighet på 97,1 km/t, forteller ruteplanleggeren på nettet, at vi skulle greie det på 2 timer og 45 minutter. Men med denne tunge ekvipasjen ville vi aldri kunne holde en sånn hastighet. Vi var ellers ikke kjente i Gøteborg og det kunne ta tid før vi fant fram til SVK. Dess-

Vi måtte også innom tollene ved Svinesund og det skulle vise seg ikke å gå så bra.

Tull i Tollen

Grunnet koordineringen med PEG-prosessen og leie av frysecontaineren var det Henrik Smidt og Pål Thome som hadde ordnet med befrakter og tollpapirer. Disse hadde erfaring fra lignende forsendelser og jeg regnet derfor med at alt da var i orden. Da vi endelig nådde Svinesund gikk sjåføren ut med papirene i hånden og ble borte. Tiden gikk. Da jeg så rundt meg på de mange lastebiler som sto der, regnet jeg med at dette skyldtes lang kø. Men da en time var gått, uten at sjåføren dukket opp, ante det meg at noe var galt. Jeg bega meg derfor mot tollbygningen og kundesranken.

Der kom sjåføren meg i møte og fortalte at tollpapirene ikke var i orden. Det var ikke enkelt å utføre et kulturminne fra 1100-tallet. Jeg forklarte tollekspeditøren om min rolle, hva som var hensikten med utførelsen og at båten, etter endt frysetørring, skulle tilbake igjen til Norge. Det hjalp lite. Jeg måtte derfor ta en telefon til Pål Thome for å informere ham om problemet. Han lovet å umiddelbart få tak i nødvendige dokument med de rette stempler som bekreftet det vi sa, og sende dette pr. fax over til de svenske tollmyndighetene så vi kunne få komme oss videre. Vi måtte vente i ennå en halv time før tollbetjenten ropte oss til luken og ga oss en bunke med tollklarerings-papirer som vi måtte levere til tollmyndighetene i Gøteborg.

Nå begynte det å haste. Vi kunne umulig rekke SVK til kl.13.00. Vi ville ikke kunne være fremme før om lag 14.30. Tollmyndighetene på Svinesund forlangte at vi først måtte rett til Tollstasjonen i Gøteborg før vi leverte varen. Da ville vi sannsynligvis ikke få levert stokkbåten før alle hadde gått hjem der. Jeg tenkte på de ansatte der som måtte hjelpe til for å få båret den tunge støttejiggen med stokkbåten på plass i stedets fryserom før de tok kvelden. Det var ikke moro da dette var for sent på en fredag! Jeg ringte derfor til konservator Ebba Phillips ved SVK og fortalte henne om situasjonen. Problemene sett under ett gjorde at jeg valgte at måtte prioritere å få levert stokkbåten til SVK mens det fortsatt var noen igjen der til å hjelpe oss for stengetid. Dette meddelte jeg Ebba Phillips som på sin side lovet å holde igjen nok mannskap.

Da dette var klarert, ringte jeg til Pål Thome å satte ham inn i situasjonen. Jeg ba omgående om må få navn og telefonnummer til den ansvarlige speditør. Da jeg fikk dette ringte jeg dit for å fortalte hva hans manglende arbeide hadde medført. Jeg ba ham om omgående å ta en telefon til tollmyndighetene i Gøteborg og fortelle om fadese og ellers sørge for at dette ville gå bra. Han spurte da frekt om ikke jeg kunne ringe selv. Da fortalte jeg ham om at jeg satt i bil med en mobiltelefon som genererte en stor samtalekostnad. Minnet ham på

Vi nærmet oss Gøteborg og sjekket GPS-en på hvor de rette avkjøringene kunne være. Jeg ringte å informerte Ebba Phillips sånn at de kunne gjøre seg klare. Etter en del frem og tilbake fant vi endelig bygningen til SVK , og sjåføren fikk rygget bilen inn mot en lasterampe. Da var kl.14.10.

Vi hilste og ble vennlig mottatt av de fremmøtte, men her var ingen tid å spille, så vi tok på oss arbeidshansker og tok tak i den kalde støtte-jiggen med stokkbåten. Sammen med de øvrige bar vi denne inn i bygningen og bort til et fryserom. Der den kunne stå midlertidig over helgen.

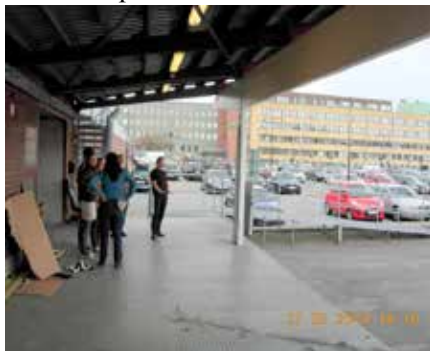
Dette ble gjort og de fremmøtte hjelpsomme mannskaper dro hjem.

Vi ble så invitert til å spise snitter i kantinen da disse var igjen etter en tilstelling tidligere på dagen.

Vi hadde ikke spist siden tidlig på morgenen og var selvsagt sultne. Ebba Phillips ringte til Tollmyndighetene i Gøteborg og forklarte dem hvor og hvorfor vi var der vi var.

Den tollbetjenten Ebba først snakket med var av det «Bryske slaget». Han forlangte at vi tok stokkbåten opp på bilen igjen og kjørte den dit, så de kunne kontrollere den der. Dette var helt umulig da de som kunne bære hadde gått for dagen og tollmyndighetene stengte kl.15.30. Ebba ba om å få snakke med en leder, som hun kjente noe til fra før. Han forstod heldigvis hvor saken sto og lovet, på en positiv måte, å hjelpe oss selv om vi kom uten båten. Vi måtte få et kodenummer via speditøren så skulle alt ordne seg. Jeg ringte igjen til speditøren og ba ham om å oversende det ønskede nr. Tollvesenet. Noe han lovet å gjøre.

Vi takket Ebba og hastet av sted for å rekke Tollvesenet. Det var ikke helt enkelt å kjøre med den store ekvipasjen i bystrøk. Fort måtte det gå skulle vi rekke frem før stengetid. Tollstedet lå ved en trafikkert 4.felts gate med midtrabatt. Klokka var 15.23. Det begynte å haste. Sjåføren stoppet i den ene filen med nødblinklyset på. Jeg hoppet ut av bilen og kom meg over



Endelig fremme ved SVK og blir mottatt av konservatorene. Foto: BGL



Konservatoren Ebba Phillips ringer tollmyndighetene mens jeg og den blide sjåføren venter. Foto: BGL

midtrabatten og løp inn i bygningen der jeg fant en kundeskanke. Da var kl.15.25. Jeg fortalte hva det gjaldt og om avtalen som Ebba hadde inngått og ga ham de papirene jeg hadde. Ekspeditøren var *av den bryske sorten* for han gjentok at vi måtte komme hit med båten og at dette bare var rot. Vi fikk ringe speditøren eller vente til mandag...

Jeg forsto da at speditøren enda gang hadde unnlatt å gjøre jobben sin og ringte ham. Han sa at han i stedet hadde sendt kode-nummeret på SMS til sjåføren. Nå ble det *varmt*. Jeg styrtet på dør og bort til sjåføren og ba ham om å ta med seg mobilen og komme inn med en gang. Sjåføren forsto hva dette dreide seg om og var heldigvis lett til beins. Da vi kom inn igjen, hadde også den *blidere* sjefen dukket opp. Han tok seg øyeblikkelig av saken, fikk satt det riktige nummeret på våre papirer og ba «den bryske» stemple dem. Jeg har aldri hverken før eller siden hørt et stempel treffe bordplaten så hardt. Kl. var nøyaktig 16.30. Surpopen skulle hjem. Vi takket *den blide* som låste oss ut, mens *den bryske* reiste seg og gikk til garderoben. Slitne men glade kom vi oss tilbake til bilen som fortsatt sto midt i filen og blinket. Det var bra vi ikke i tillegg fikk en bot for dette.

Vi tok så fatt på hjemveien. Grunnet kjøre og hviletids bestemmelsene måtte vi ta et par halvtimes stopper. Og var ikke ved Drøbak City før kl.21.30 om kvelden. Jeg gikk derfra for å hente bilen ved museet mens jeg tenkte på at den Svenske tolletaten kaller seg Tull. Det forstår jeg nå bedre..

Båten er nå til frysetørring i Gøteborg og forventes ferdig til utstilling i Kolben ved påsketider. Jeg vil sørge for at ikke denne også blir rotet bort med «Tull».



Kulturhuset Kolben der den flotte stokkbåten vil bli plassert ved påsketider i en glassmonter som vil stå i den brede trappen, nedenfor rekkverket på en skammel.

Bjørn G Lunder
Prosjektleder

Se din kommune fra Øst til Vest i anledning 100-års jubileet.

Oppgård Historielag arrangerer rusleturer på kirkeveien øst-vest, søndag 7.juni. og 13. september 2015

En forhånds orientering. Hold av datoene! De angitte tidspunktene er foreløpige. Nærmere og mer presis informasjon vil komme senere.

De ulike etappene: Merk disse kan tas enkeltvis eller samlet etter ønske.

Etappe 1. Start kl.10.00, etter ankomst med bil, tog eller til fots, fra parkeringsplassen på Myrvoll ved Jernbanestasjonen. Etter en kort orientering om veiforbindelsen mot Oldtidsveien og om plassen Myrvoll, blir det busstur opp traseen til enden av Bjørnemyrveien. Herfra blir det gange i den gamle traseen ned til Flåtestadområdet. Hvorfor går vi her? Hva ser vi under veis? Reisefører: B.G. Lunder.

Turen med stopp ned til Flåtestad-området ved *Julekvelden* beregnes til en time.



Bilde: Flåtestadvika. Foto: BGL.

Etappe 2. Start ca. kl.11.00 Orientering om skyss- og sundtrafikk generelt og om sundstedet Flåtestad - Kurud spesielt.

Kl.11.15: *Den siste Skysseren i Gjersjøen*, Magda Flåtestad og hennes hverdag og oppgaver. *Spel* ved Julekvelden v/ Tone Holte. Forhåpentligvis assistert av Stein Barli (tidligere leder av Follo Museum) som *rokarl*.

Etappe 3. Kl.11.30 -11.45. Skyss av deltakerne over til Kurud. (ca. 320 m) i en større båt med påhengsmotor og sjåfør. Egnet ferge for ca. 12-15 personer. Regner med 2 eller 3 turer avhengig av deltakerantall og hva vi ellers får tak i av egnede båt-materiell. Vi bør ha med oss speiderne og/eller brannvesenet, for å ta vare på sikkerheten å stille med vester under overfarten. Går det som vi håper, for vi også ordnet med en *Sundflåte* til beskuelse.



Skysstrassen sett fra Kurudsiden.
Foto: BGL.

Etappe 4. Kl.12.00 - Gange fra bryggen og opp til Kurud gård. Den nye eieren, Kjell Arne Bratli er svært positiv til arrangementet og vil bidra det han kan for å få dette vellykket. Her blir det ordnes med en enkel matserving og toalettbesøk. På Kurud får vi et foredrag av Willy Østberg om gårdens historie, også sett i forhold til Sundtrafikken og Kirkeveien. Ellers vil Kjell Arne Bratli fortelle om golfbanen: Historien og planene fremover.

Etappe 5. Kl.13.00 Gange på Kirkeveien over gården til *kirkeleet* og opp mot Grønmo (Den gamle prestegården Grimoe) og kirken. Vi viser veien og forteller om det vi ser langs denne. På veien her vil Akershus Fylkeskommune delta og fortelle om og vise steinalder-lokalitetene som ble funnet her, ved undersøkelsen av gården, før den ble godkjent som golfbane. (Avsatt 15.min). Vi vil ellers vise det riktige traseen før motorveien ødela forbindelsen. Ta en rast ved *Pipekvila*, før vi går opp til toppen av *Rytterkleiva*. Her vil vi vise gravrøysene fra bronsealderen og gå igjennom *Austadgrenna* før vi når den gamle gårds-muren med brønn, vaktstue og port. Litt lenger opp ser vi på rester av gammel bebyggelse og brønn der den gamle *Austadgarden* kan ha ligget. Vi fortsetter så til Grønmo (nå barnehage), ankomst ca.14.45. Der vil Willy Østberg holde et foredrag om denne gårdens historie.

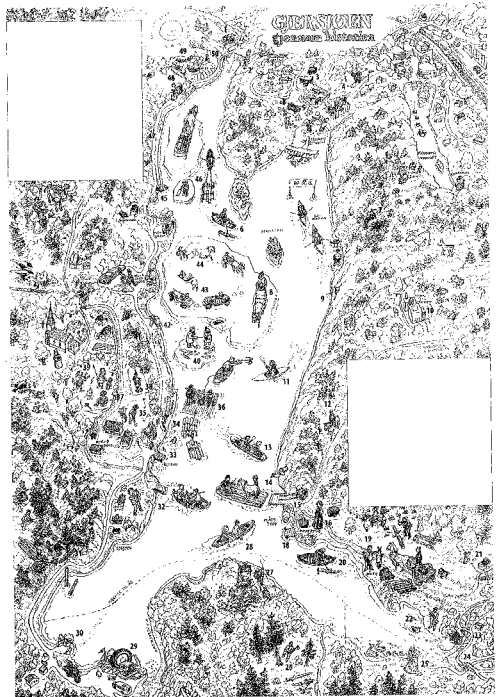
Etappe 6. Kl.15.15 Vi gjør oss klare til å gå inn i kirken. Karl Gervin, seniorprest med 20 års virke i Oslo Domkirke og aktuell forfatter, vil holde et foredrag om kirke og kirkegang i den katolske middelalderen og opp mot reformasjonen. Beregnet slutt ca. 16.15.

Turen vil totalt kunne legges beslag på vel 6 timer og må derfor legges opp sånn at folk kan delta i en eller flere alle etappene etter ønske. Eksempelvis kan de som ikke ønsker skyss over Gjersjøen eller gange på Kirkeveien fra Kurud til Grønmo, dra tilbake til bilene og kjøre til Kurud - Grønmo eller kirken og få med seg det som vil skje der. For de som av forskjellige grunner ikke ønsker å gå kirkeveien fra Kurud og opp *Rytterkleiva* til Grønmo og kirken skal vi prøve å ordne med skyss.

Det vil bli ordnet med skyss/buss tilbake til utgangspunktet via Oppegård syd til parkeringsplassen ved Myrvoll stasjon og derfra til Kolbotn.

NB: Turens gangetapper og fremdrift vil neppe egne seg for små barn.

På turen vil vi også vise den flotte illustrasjon av *Gjersjøen gjennom historien og Sundstedet Flåtestad – mot Kurud*. Illustrasjonen vil bli utgitt med historielagets logo og start-finansiering og er utviklet etter ide fra undertegnede i samarbeide med Oppegård-kunstneren Karl-Fredrik Keller. Han har bl.a. før laget Illustrasjonen om bosettingen i Sandbuktskogen sammen med Ole Rojahn og illustrert Stunner - og Nøstvedt kulturene. Han har også illustrert bøker om middelalderbyene Oslo og Trondheim.



Vi regner med å få trykket og utgitt dette i tiden etter påske.

Gled dere!

Bjørn G. Lunder
Prosjektleder
For Oppegård Historielag

Foreløpig utkast til Gjersjøen gjennom historien.

VI MARKERER 75 ÅR SIDEN TYSKERNE ANGREP NORGE OG 70 ÅR SIDEN TYSKERNE BLE KASTET UT.

Det er altså dobbelt markering i år. 75 års jubileum er det jo ikke – en slik historisk hendelse påkaller ikke noen stor festlighet. Friheten etter 5 års nazistisk herredømme er lettere å glede seg over.

Hva så med Oppegård og 2. Verdenskrig, var det hendelser som skrev seg inn i den store krigshistorien? De store slagene skjedde jo ikke hos oss, men vi mistet 18 av våre innbyggere, hvorav 8 var jøder som var kommet til kommunen like før krigen.

Oppegård kommunes jubileumsbok *Oppegård blir til* har et kapittel om Oppegård under annen verdenskrig, skrevet av historiker og forfatter Berit Nøkleby. I sitt kapittel trekker hun frem sider ved livet i kommunen i okkupasjonsårene. Boken er også illustrert med bilder fra denne tiden. Det var mye forskjellig innbyggerne i kommunen måtte forholde seg til. Etter hvert ble det lovlig valgte kommunestyret erstattet av en gruppe mennesker med en fører i spissen for et herredsting som skulle gi ordføreren/føreren råd. Disse kommunestyrene måtte gjøre de vedtak som var nødvendig for å få kommunen til å fungere. I tillegg ble det gjort en del vedtak som var klart preget av ”den nye tid”. Nøkleby forteller at Ordfører Børresen bevilget 3.500 kroner til SS – organisasjonen Den Norske Legion i løpet av krigen – dette var organisasjonen som sendte norske gutter i tjeneste for Tyskland på Østfronten, frontkjemperne. I Oddbjørn Johnstads bok ”Oppegårds historie – dag for dag” er vedtaket gjengitt slik (21 juli 1941):

Bevilgning av bidrag til den norske Legion.

Hvis Bolsjevikene med Englands og Amerikas hjelp skulle vinne denne store oppgjørskamp som nu er i gang, da er Norge, Finland ja hele Europa prisgitt Bolsjevikenes tyranni. For å tre hjelpende og støttende til og hjelpe dem som kjemper for å befri oss fra denne fare bevilges kr 2.500 til den norske legion. (Referat 15/1941).

Utover i krigen ble det bevilget mer penger til Frontkjemperkontoret. Ordfører Sverre Bømer bestemte at frontkjemperne ikke skulle betale kommuneskatt. Det gjaldt 7 personer. Dette vedtak er omtalt på side 132 i Johnstads bok. Her gjengir referatet navnet på de 7 innbyggerne som fritatt for kommuneskatt og alderstrygdavgift.

Oddbjørn Johnstads bøker, Oppegårds historie – dag for dag og Oppegård Bygdebok 2004 gir omfattende beskrivelser av dagliglivet i kommunen under okkupasjonen.

Jan Baalsrud er vel den mest kjente krigshelt fra vår kommune. Han deltok i kampene i Østfold i april dagene 1940. Etter kapitulasjonen dro han til Sverige, hvor han blant annet satt syv måneder i fengsel for ”Spionasje for fremmed makt mot fremmed makt”. Han flyktet så over fire kontinenter til England hvor

han kom inn i Kompani Linge. I 1943 dro han til Nord – Norge for å etablere sabotasjegrupper. Denne aksjonen er blitt verdenskjent gjennom boken og filmen ”Ni Liv”. Baalsrud har fått en plass oppkalt etter seg i Kolbotn sentrum. Der er også satt opp en enkel plakett som forteller litt om hans innsats. Det var selvfølgelig flere som deltok i den organiserte motstandsbevegelsen fra Oppegård kommune. Berit Nøkleby omtaler blandt annet om den hemmelige radiostasjonen i Nordliveien 2B på Sætreskogen. En annen bok som gir omfattende omtale av historien både ute og hjemme. Det er Erling H Gulbrandsens bok ”Til ettertanke”.

7. mai 1945 mobiliserte Oppegård 2 tropper som samlet seg på Verpåsen. Heldigvis ble krigen avsluttet uten at okkupantene tok til våpen, og hjemmestyrkene kunne etter hvert mobiliseres. Vi vil komme tilbake med mer stoff om markeringene av okkupasjon og frigjøring i neste nummer av medlemsbladet.
Nils B Olsen

Kilder: Oppegård blir til, Oppegård kommunes jubileumbok, kapittel 5
Til Ettertanke, Erling H Gulbrandsen 2005
Oppegårds historie – dag for dag, Oddbjørn Johnstad 2006
Oppegård Bygdebok, Oddbjørn Johnstad 2004

BILDER FRA HEIMEVERNSHUSET I OPPEGÅRD – IDENTIFISERING AV PERSONER.

I vårt forrige medlemsblad presenterte vi to bilder som tidligere hang på Heimevernshuset. Vi spurte etter navn på noen av personene på bildene.



På dette bildet spurte vi etter navnet på kvinnen i lotteuniform til venstre på bildet. Fra **Dag Johannessen i Solbråtanveien** har vi fått informasjon om at hun het **Margot Olsen**. Vi takker for informasjonen .

BOK OM AKERSHUSKVINNER FOR 100- 150 ÅR SIDEN

I forrige nummer av medlemsbladet presenterte vi en bok utgitt av Akershus kulturvernråd (AKVR), som vi har vært involvert i.

Boka heter, som bildet viser, *Ti vinner-kvinner og en taper* med undertittel *En historisk mosaikk om kvinners kamp i Akershus*.

Boka er til salgs, også litt utenom de vanlige salgskanalene, siden historielagene selger til sterkt reduserte priser. Boka koster 150 kroner, hvorav 50 er ment å gå til produsent AKVR, og 100 kroner til historielaget som selger. Vi har et begrenset opplag: Først til mølla.....osv.

Dere "oppegående kvinner og menn", dette er lestoff som engasjerer, ære være kvinners innsats for 100 – 150 år siden! Bestill levering av ett eller flere ekspl. pr. tlf. til Einar Skillebekk, tlf 66991997 / 92050595, eller på e-post skillebekk.einar@gmail.com.

Boka leveres da på døra hjemme enten mot kontant betaling, eller med faktura for betaling i nettbank.

Hilsen Styret



OPPEGÅRD HISTORIELAG

Aktivitetsplan vinter/vår og høst 2015

Aktivitet/arrangement	Tid og sted, kort beskrivelse
Kåseri v/Willy Østberg. De 17 middelaldergårdene	Torsdag 26. februar, kl. 19.00. Biblioteks galleriet, i samarbeid med Oppegård Bibliotek. Willy Østberg tar utgangspunkt i sitt kapittel (kap. 2) i Jubileumsboken, og utdyper nærmere. Enkel servering.
Kåseri v/Finn Erhard Johannessen. Ljansbruket.	Torsdag 19. mars, kl. 19.00. Biblioteks galleriet, i samarbeid med Oppegård Bibliotek. Finn E. Johannessen tar utgangspunkt i sitt kapittel (kap. 3) i Jubileumsboken, og utdyper nærmere. Enkel servering.
Årsmøte.	Torsdag 5. mars, kl. 19.00. Kolben, 3.etg. Peisestua.
Kåseri v/Berit Nøkleby. Oppegård under annen verdenskrig.	Torsdag 9. april, kl. 19.00. Grendehuset, Oppegård syd, i samarbeid med Oppegård bibliotek. Berit Nøkleby tar utgangspunkt i sin egen artikkel, kapittel 5 i jubileumsboken, og utdyper nærmere. Enkel servering.
Utstilling Stokkbåten (Gjersjøbåten).	Fra medio april. Foajeen, Kolben. Stokkbåten (fra 11-1200-tallet) er under frysetørring i Gøteborg og vil ankomme ved påsketider.
Kåseri v/Bjørn G. Lunder, Kommunikasjonshistorie. Knyttet til Stokkbåten.	Torsdag 16. april, kl. 19.00. Kolben, sal 2. Funnstedet (området Flåtestad/Kurud) i Gjersjøen har en lang historie som overfartssted, oldtidsvei fra 3-400 år siden – kirkevei etter vikingetid. Enkel servering.

Sommerutstilling i Biblioteksgalleriet. Felles med andre utstillere.	13. juni – 12. august. Bl. a. Illustrasjoner fra Oppegård kommunes 100 år.
Omvisning, Oppegård rundt. Buss-sigtseeing.	Onsdag 27. mai, kl. 18.00. Fra bussholdeplassen v/Statoil mot sør – Sofiemyr - p-plassen Greverud skole. I alt ca. 2 timer. Påmelding m.v. se nedenfor.
Vandring på Kirkeveien. Fra Myrvoll, Myrvolltoppen, Flåtestadskogen, ”Julekvelden”, Kurud, Grønmo, til Oppegård kirke.	Søndag 2. juni, kl. 10.00. P-plassen Myrvoll stasjon. Ledsager Bjørn Lunder. Orienteringer og spill på ”Julekvelden”, Kurud (kafé og orienteringer), Grønmo (info) og Oppegård kirke (info). Se nedenfor.
Omvisning Oppegård rundt. Buss-sigtseeing, tilsvarende 27. mai.	Onsdag 2. september, kl.18.00 fra p.-plassen Greverud skole. Se 27. mai.

Bussturen(e) – sightseeing: Ledsager/guide Egil Wenger. Start på bussholdeplassen ved Statoil, Kolbotn, mot sør (kl. 18.00) over Sofiemyr til P-plassen ved Greverud skole (best plass for bilparkering). Rute videre: Gjersjøen rundt sør – Svartskog – Ingierstrandveien – Gjersjøelva – Kolbotn – Tårnåsen - Fløysbonn – Myrvoll – Greverud skole (parkering).

Påmelding (maks 1 buss): Egil Wenger, tlf. 66802789/97749002, eller Einar Skillebekk, tlf. 66991997/92050595. Det er mulig å avtale på-/avstigning underveis mellom Statoil og Greverud Skole. Kr. 100,- i egenbetaling pr. person.

Vandringen på Kirkeveien: Beregn 6-7 timer (inkl. orienteringer og pause). I alt 4-5 km på skogssti, ha godt fottøy. Egner seg ikke for mindreårige. Egenbetaling kr. 100,-. På grunn av overfart på Gjersjøen (Julekvelden – Kurud) med båt/begrenset kapasitet, ber vi om **påmelding:** Bjørn Lunder tlf. 66991023/97742880, eller Egil Wenger tlf. 66802789/97749002. Transport tilbake til Myrvoll (p-plass) tilbys.

Programmet for høsten: Både bussturen, vandringen på Kirkeveien og Bjørn Lunders kåseri om kommunikasjonshistorie gjentas. Det settes opp ytterligere 3 kåserier med utgangspunkt i de siste kapitlene i jubileumsboka. Se også vår hjemmeside, www.oppegard-historielag.com, og Oppegård kommunes web-side www.Oppegard2015.no. Oppdatert program for høsten vil også kunngjøres i dette medlemsbladets høstutgave, som kommer siste uken i august.

Avsender: Oppegård Historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

INNKALLING TIL ÅRSMØTE 2015

**Oppegård historielag innkaller med dette til årsmøte
torsdag 5. mars kl. 19.00 i Kolben, Peisestua, 3. etg.**

Dagsorden:

1. Godkjenning av innkallingen.
2. Konstituering, valg av møteleder, referent, og 2 medlemmer til å undertegne protokollen.
3. Godkjenning av årsberetningen.
4. Godkjenning av regnskap for 2014.
5. Fastsettelse av kontingent for 2016.
6. Budsjett for 2015.
7. Innkomne forslag.
8. Valg av styre, revisor, valgkomite og utsendinger til årsmøtet i Follo historielag.

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet, må være styret i hende senest en uke før årsmøtet.

Etter årsmøtet blir det en enkel servering. Deretter, evt. før årsmøtet, orienterer Harald Lundstedt om arbeidsordningene og prinsippene i samarbeidsforumene Forum for natur og friluftsliv (FNF) og Gjersjøelva natur- og kulturpark, herunder spørsmål om navnet Gjersjøelva/Hvitebjørnelven.

Vel møtt.

Styret